

TC
İstanbul Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Hukuk Başlangıç Vize Sınavı 11.1.2018
İkinci Öğretim

NOT: SINAV SÜRESİ 40 DAKİKADIR. BAŞARILAR DİLERİM. Yrd. Doç. Dr. Sevgi KAYAK

1- I. Ahlak kuralları, insanın gerek içsel gerek dışsal davranışlarında iyiye yönelmesini hedefler II. "İyi nedir?" sorusuna ise, bir iç yasa koyucunun ürünüdür şeklinde cevap verilebilir III. Bu nedenle "iyi" kavramı sübjektiftir IV. Ahlak kurallarında bir iç yasa koyucu olmasına karşılık, yaptırım dışsaldır; ahlak kuralına uymayan kişi toplum tarafından kınanarak cezalandırılır V. Bir iç yasa koyucunun ürünü olması nedeniyle, toplumsal ahlak diye bir kavramdan bahsedilmesi mümkün değildir.

Yukarıdaki paragrafta numaralandırılmış cümlelerden hangisi yanlıştır?

- a) I b) II c) III **d) IV** e) V

2- TBMM toplantılarına, içtüzükte öngörülen kıyafetle katılma zorunluluğu aşağıdaki yargılardan hangisini doğrular?

- a) Görgü kuralları zaman zaman hukuk kurallarına kaynaklık edebilir.**
b) Söz konusu kural bir örf ve adet niteliğini taşır, bağlayıcı değildir.
c) Söz konusu kural bir görgü kuralıdır ve uyulmadığı zaman hukuksal bir yaptırımı gerektirmez.
d) Görgü kurallarının yaptırımı; ayıplama, kınama ve toplumdaki dışlanmadan ibaret olabilir
e) Görgü kuralları daha öznel, hukuk kuralları ise genel bir nitelik taşır.

3- Aşağıdakilerden hangisi hukukun fonksiyonlarından biri değildir?

- a) Hukukun düzen sağlama b) Hukukun güvenlik sağlama **c) Hukukun toplumsal yarar sağlama**
d) Hukukun eşitlik sağlama e) Hukukun özgürlük sağlama

4- "Hukuk kurallarının idesi olan adalet, ahlak kurallarının asgari etliğini oluşturur" cümlesi ile ilgili olarak, aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- a) Adalet kavramı, hukuk ile ahlakın kesiştiği bir alanda yer alır.
b) Hukuk, adaletli bir toplumsal yaşam; ahlak iyi bir birey yaratmaya çalışır.
c) İyi bir birey olmak, önce adaletli olmakla başlar.
d) Adaletli bir toplumsal düzen oluşturulduğunda, iyi bir toplumsal düzen de yaratılmış demektir.
e) Adalet değeri, her bireyin iç yasa koyucusu tarafından iyi bir davranış olarak kabul edildiğinden, objektif ahlaki bir değerdir.

5- Aşağıdakilerden hangisi pozitif hukuk ile doğal hukuk arasındaki farklardan biri değildir?

- a) Pozitif hukuk; yürürlükte bulunan kanun, tüzük, yönetmelik gibi tüm mevzuatı, hukuk olarak kabul eder; doğal hukuka göre ise, hukuk kuralının maddi bir materyalinin olmasına gerek yoktur.
b) Pozitif hukuk; hukuk kurallarının belli bir zamanda ve belli bir toplumda yürürlükte olacağını kabul eder; doğal hukuk, tüm toplumlar ve zamanlar için genel geçer nitelikte ilkelerin varlığını savunur.
c) Pozitif hukuka göre hukuk kuralları yazılı olmalıdır, yazılı olmayan bir kuraldan hukuk kuralı olarak bahsedilemez; doğal hukuka göre ise, hukuk kuralının yazılı olmasına gerek yoktur, insanın doğası gereği var olan ilkelere
d) Pozitif hukuk; hukuku, belli bir zaman ve belli bir toplumda yürürlükte bulunan yazılı normlar bütünü olarak tanımlar; doğal hukuk ise, hukuku adaletle yönelmiş toplumsal yaşama düzeni olarak tanımlar.
e) Pozitif hukuk ile doğal hukuk çeliştiği zaman, pozitif hukuk ancak doğal hukukun içeriğine uygun olduğu ölçüde yürürlükte kalabilir.

6- Aşağıdakilerden hangisi hukukun düzen fonksiyonuna sahip olmasının doğrudan sonuçlarından biri olarak kabul edilemez?

- a) Hukuk Muhakemeleri Kanunu uyarınca her bir mahkemenin görev alanının belirlenmiş olması
b) BK m. 27 uyarınca emredici ilkelere, ahlaka, kamu düzenine ve kişilik haklarına aykırı olarak yapılan her sözleşmenin kesin hükümsüz kabul edilmesi
c) MK m. 8 uyarınca herkesin hak ve borçlara sahip olmada eşit kabul edilmeleri
d) Anayasa uyarınca herkesin temel hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmış olması
e) MK m. 1'in yaptığı atf uyarınca örf ve adetlerin bir hukuk kaynağı haline getirilmiş olması

7- Aşağıdakilerden hangisi malvarlığı alanındaki haklarla kişi varlığı alanındaki haklar arasındaki farklardan biri değildir?

- a) Malvarlığı alanındaki hakların para ile ölçülmesine karşılık, kişi varlığı alanındaki haklar parayla ölçülmez.
b) Malvarlığı hakları kural olarak başkasına devredilebilir, miras yoluyla intikal edebilir; kişi varlığı hakları başkasına devredilemez, miras yoluyla geçmez.
c) Borçlar hukuku sözleşmeleri malvarlığı alanında yer alır, evlenme sözleşmesi gibi sözleşmeler kişi varlığı alanında yer alır.
d) Malvarlığı hakları sadece bu hakkı doğuran ilişkinin karşı tarafına karşı ileri sürülebilir, kişi varlığı hakları herkese karşı ileri sürülebilir.
e) Malvarlığı alanında yaptırım, tüm malvarlığı üzerinde uygulanır; kişi varlığı alanında ise kişi üzerinde bir yaptırım uygulanamaz, bu alanın kendine özgü yaptırımları vardır.

8- I. Çocuğun, bedensel veya zihinsel gelişimi tehlikede bulunduğu, ana babasının yanından alınarak koruyucu bir ailenin yanına yerleştirilmesi
II. Sözleşmenin ifasının borçlu için aşırı güçlük teşkil etmesi halinde, sözleşme şartlarında uyarlamaya gidilmesi
III. Tüketici mevzuatında tüketicilerin lehine olmak üzere getirilen yeni düzenlemeler
IV. Kamu kurumları ile olan ilişkilerde bireylere bilgi edinme hakkının sağlanmış olması

Yukarıdaki hukuk normlarından hangileri sosyal adalet ilkesinin bir gereği olarak yasalarımıza girmiştir?

- a) I, II **b) I, III** c) III, IV d) I, II, III e) II, III, IV

9- Hak kavramının teorik açıklamasını yapmak üzere ortaya atılan menfaat teorisi, aşağıdaki pandektistlerden hangisi tarafından geliştirilmiştir?

a) Dernburg b) Windscheid c) Von Brinz **d) Jhering** e) Bekker

10- Aşağıdakilerden hangisi güvenlik sağlaması için bir hukuk normunun taşıması gereken özelliklerden biri değildir?

a) Maddi bir varlığının olması b) Emredici olması c) Geçerli olması d) Etkili olması
e) İhlali halinde yaptırımın süratli bir şekilde uygulanması

11- Aşağıdakilerden hangisi çete kuralları ile hukuk kuralları arasındaki farkı en iyi ve doğru bir biçimde ifade eder?

a) Hukuk meşrudur, çete meşru değildir.
b) Hukuk maddi bir cebir uygular, çetenin yaptırım gücü yoktur.
c) Hukuk kanunlara dayanır, çetenin kanunları yoktur.
d) Hukuk kuralı bir kanun koyucunun iradesinin ürünüdür, çete kuralının kanun koyucusu yoktur.
e) Hukuk, adalete yönelmiştir; çete kuralları, çete liderinin ya da belirli bir grubun çıkarlarını korumayı amaç edinmiştir.

12- Aşağıdaki haklardan hangisi kişiye bağlı bir hak olarak kabul edilemez?

a) Evlenme hakkı b) Boşanma hakkı c) İntifa hakkı d) Vasiyetname yapma hakkı **e) Yenilik doğuran hak**

13- Aşağıdaki hükümlerden hangisinde bir ahlak kuralı ile bir hukuk kuralının örtüştüğü söylenemez?

a) BK m. 27 uyarınca; ahlaka aykırı sözleşmelerin kesin hükümsüz sayılması
b) BK m. 81 uyarınca; ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi için verilen şeyin geri istenememesi
c) BK m. 49/2 uyarınca; ahlaka aykırı bir fiille kasten başkasına zarar veren kimsenin bu zararı gidermekle yükümlü olması
d) BK m. 78 uyarınca; ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmenin geri istenememesi
e) MK m. 340/1 uyarınca; ana babanın, velayet hakkı kapsamında, çocuğun bedensel, zihinsel ve ruhsal olduğu kadar ahlaki gelişimini de sağlamak zorunda olması

14- MK m. 4 uyarınca; kanunun takdir yetkisi tanıdığı hallerde veya durumun gereği ya da haklı sebeplerin göz önünde bulundurulması emredildiğinde hakim, hukuka ve hakkaniyete göre karar verecektir. Aşağıdakilerden hangisi bu hükmün kapsamına girmez?

a) Haksız fiilden doğan tazminat miktarının tayini
b) Ayırt eme gücünü geçici olarak kaybetmiş kişilerin verdikleri zararlardan dolayı ödeyecekleri tazminatın kapsamının tayini
c) Yoksulluk nafakasının ödeme biçimine (gelir şeklinde veya toptan ödeme) karar verme
d) Çocuğun, aile içindeki gelişimi tehlikede olduğu vakit, hakimin gerekli önlemleri alması
e) Çifte evlilik nedeniyle açılan bir evliliğin butlanı davasında hakimin butlan kararı vermesi

15- İrade teorisyenlerine göre hak, "hukuken tanınan bir irade hakimiyeti" olarak tanımlanır. Buna göre, kişinin menfaati bulunsa bile hukuken kendisine irade hakimiyeti verilmemişse hakkı da yoktur.

Bu izaha göre, aşağıdaki hukuk normlarının hangisinde bir hakkın varlığından bahsedilemez?

a) Hukuka ve ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi için verilen şey geri istenemez (BK m. 81)
b) Sebepsiz zenginleşmede, zenginleşen iyi niyetli ise, yaptığı zorunlu ve yararlı giderleri geri isteyebilir (BK m. 80/1)
c) Seçimlik borçlarda, hangi edimin ifa edileceğini seçme hakkı kural olarak borçluya aittir (BK m. 87).
d) Velayet hakkı kendisine bırakılmayan ana veya baba, çocukla kişisel ilişki kurmayı isteme hakkına sahiptir (MK m. 323)
e) Mirasbırakan, kanunda öngörülen sebeplerden biriyle mirasçısını mirasçılıktan çıkarabilir (MK m. 510/1)

16- Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanunun 10 mad./3. fıkrasında, önceki Medeni Kanun zamanında evlenmiş olan eşlerin eğer isterlerse, yeni kanunun edinilmiş mallara katılma rejimini, evlenme tarihinden itibaren yürürlüğe koyabilecekleri hükmü yer almaktadır. Bu hüküm aşağıdaki yargılardan hangisini destekler?

a) Tüm evliliklerde edinilmiş mallara katılma rejimi, ancak eşler kabul etmişlerse yürürlüğe girecektir.
b) Eski kanuna göre evlenmiş olan eşlerin evlilikleri, yeni Medeni Kanun uyarınca geçerli olmayacaktır.
c) Önceki kanun zamanında evlenmiş olan eşler, eğer isterlerse, yeni kanundaki mal rejimlerinden birini seçebilirler.
d) Edinilmiş mallara katılma rejimi, kanunların geçmişe yürütülemeyeceği kuralının bir istisnasını teşkil eder.
e) Yeni kanun uyarınca tek geçerli mal rejimi, edinilmiş mallara katılma rejimidir.

17- Bir hukuk normunun, şekli geçerlik şartlarına uygun olarak yürürlüğe girmiş olması gerekir. Olağan olan, her hukuk normunun şekli geçerlik şartlarına uygun olarak çıkarıldığı tarihte yürürlüğe girmesidir. Hukuk normu belirsiz, anlaşılmaz, çelişkili olmamalı ve çok sık değişmemelidir.

Yukarıdaki paragrafın yazarı, hukuk normunun taşıması gereken özelliklerden hangisini anlatmaya çalışmaktadır?

a) Hukuk normunun emrediciliği b) Hukuk normunun yazıllığı c) Hukuk normunun bağlayıcılığı
d) Hukuk normunun etkililiği e) Hukuk normunun geçerliliği

18- -MK m. 652 uyarınca sağ kalan eş, aile konutunun ve ev eşyasının miras payı karşılığında kendisine verilmesini isteyebilir.
-MK m. 605'e göre, yasal ve atanmış mirasçılar mirası reddedebilirler.
-BK m. 87'ye göre, seçimlik borçlarda hangi edimin ifa edileceğine karar verme yetkisi kural olarak borçluya aittir.

Belirtilen bu hükümlerde, hak sahibine tanınan hakkın ortak niteliği, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

a) Alacak hakkı **b) Yenilik doğuran hak** c) Ayni hak d) Mutlak hak e) Kişiye bağlı hak

19- Örf ve adet kuralları ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

a) Örf ve adet kurallarının oluşumunda uzun süreli tekrarlanma şeklinde maddi unsur, bağlayıcılık fikri şeklinde manevi unsura ihtiyaç vardır.
b) Örf ve adetler akla dayalı olmayabilir, alışkanlıkların yerleşmesiyle de örf ve adetler doğabilir.
c) Hakimin, hakkında hüküm bulunmayan meselelerde örf ve adete göre karar vermesi gerektiğini belirten MK m. 1 kuralı, aynı zamanda bir örf ve adet kuralıdır.
d) Örf ve adet kuralları toplumsal yaşamı kolaylaştırmayı hedefler.
e) Örf ve adet kurallarının yaptırımı dışsaldır; toplum tarafından ayıplanma, kınanma ve dışlanmadır.

20- Aşağıdakilerden hangisi bir doğal hukuk ilkesi olarak kabul edilemez?

a) Adaletli olma ilkesi b) Dürüstlük ilkesi **c) Eşit muamele ilkesi** d) Kimseye zarar vermeme ilkesi e) Söze sadakat ilkesi